

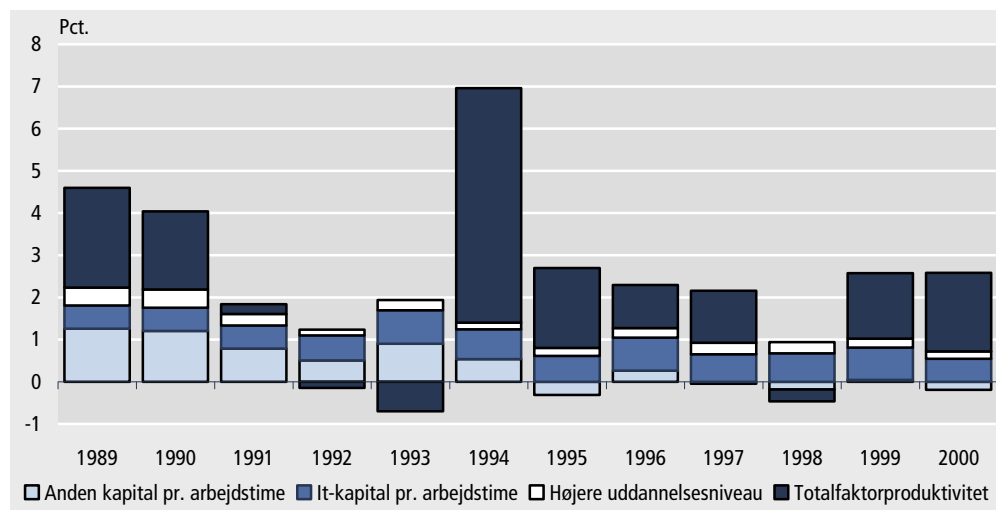

It har øget produktiviteten i dansk økonomi mærkbart

It's bidrag til produktivitetsvæksten udgjorde ca. en tredjedel mellem 1995 og 2000

Fra 1988 til 2000 voksede arbejdsproduktiviteten i den markedsmæssige del af dansk økonomi med 37 pct. Det svarer til, at værditilvæksten pr. arbejdstime i gennemsnit steg med 2,7 pct. om året. Knap en fjerdedel af denne stigning skyldes, at arbejdsstyrken har haft mere it til rådighed. Fra 1995 til 2000 forklares ca. en tredjedel af den samlede produktivitetsvækst af større brug af it-udstyr. Med undtagelse af 1989-1990, og især 1994, har stigningen i arbejdsproduktiviteten været relativt moderat i perioden.

Årlig vækst i arbejdsproduktiviteten fordelt på årsager, markedsmæssig økonomi i alt

Produktiviteten er afgørende for realløn og velstand

Når produktiviteten i samfundet stiger, er det muligt at fastholde en uændret produktion med færre råstoffer, maskiner eller arbejdskraft. Alternativt er det muligt at forøge produktionen med den samme indsats af råstoffer, maskiner eller arbejdskraft. Udviklingen i produktiviteten er derfor en afgørende faktor for udviklingen i befolkningens velstand, hvad enten denne velstand har form af højere realløn eller mere fritid.

Større vækst i investeringer i it-udstyr

I perioden 1988-2000 var væksten i virksomhedernes it-investeringer (software, informations- og kommunikationsteknologi) højere end investeringerne i mere traditionelle kapitalgoder som maskiner og anlæg mm. Bidraget til væksten i produktiviteten fra det traditionelle kapitalapparat har i sidste halvdel af perioden været meget begrænset og i perioder ligefremt negativt. Bidraget fra it har som omtalt været positivt og nogenlunde konstant. Vækstbidraget fra kapitalapparatet skyldes derfor i højere grad it-udstyr.

<i>Højere uddannelse betyder højere produktivitet</i>	Gennem en årrække er arbejdsstyrkens uddannelsesniveau vokset. Et stigende uddannelsesniveau forøger typisk arbejdsproduktiviteten. I gennemsnit er arbejdsproduktiviteten alene som følge af det stigende uddannelsesniveau vokset med 0,3 pct. årligt. Et højere uddannelsesniveau har derved bidraget til en stigning i produktiviteten på mere end 3 pct. i perioden 1988-2000.
<i>Definitionen på totalfaktorproduktivitet</i>	Ændringer i produktiviteten, som hverken kan forklares med ændringer i kapitalapparatet eller i arbejdsstyrken, kaldes totalfaktorproduktivitet. Totalfaktorproduktiviteten kan forklares med teknologiske fremskridt eller en ændret organisation og tilrettelæggelse af produktionen.
<i>Totalfaktorproduktiviteten spiller en klar hovedrolle</i>	Tilsammen udgør ændringer i uddannelsesniveauet, kapitalapparatet og totalfaktorproduktiviteten samfundets samlede produktivitetsudvikling. Totalfaktorproduktiviteten forklarer mere end halvdelen af fremgangen, mens rådighed over kapital pr. arbejdstime forklarer over en tredjedel. Bedre uddannelse i arbejdsstyrken tegner sig for den resterende del af produktivitetsudviklingen. Hovedforklaringen på den voksende arbejdsproduktivitet i perioden 1988-2000 ligger med andre ord i tekniske fremskridt samt i en bedre tilrettelæggelse af arbejdet.

Årlig vækst i arbejdsproduktiviteten i den markedsbaserede økonomi fordelt på vækstens årsager og på erhverv

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	1989-2000
	Vækstrate i pct.												Gnsntl. årlig vækstrate i pct.
1. Arbejdsproduktivitet i alt (2+3+4)	4,7	4,1	1,8	1,1	1,2	7,0	2,4	2,3	2,1	0,5	2,6	2,4	2,7
Heraf													
2. Kapital pr. arbejdstime	1,8	1,8	1,3	1,1	1,7	1,2	0,3	1,0	0,6	0,5	0,8	0,4	1,0
Heraf it-kapital pr. arbejdstime	0,5	0,6	0,5	0,6	0,8	0,7	0,6	0,8	0,6	0,7	0,8	0,5	0,6
3. Højere uddannelsesniveau i arbejdsstyrken	0,4	0,4	0,3	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3
4. Totalfaktorproduktivitet	2,4	1,8	0,2	-0,1	-0,7	5,6	1,9	1,0	1,2	-0,3	1,5	1,9	1,4
Arbejdsproduktiviteten fordelt på erhverv:													
Landbrug, fiskeri og råstofudvinding	7,9	4,8	3,3	2,6	9,3	6,8	5,6	7,4	9,7	1,7	2,5	7,3	5,7
Heraf totalfaktorproduktivitet	6,9	2,6	1,6	1,3	7,9	4,8	4,1	4,5	5,4	1,2	2,3	6,2	4,1
Byerhverv ekskl. boliger og udlejning af erhvervsjendomme	3,3	3,8	1,7	1,0	0,2	6,2	1,8	1,4	1,5	0,7	2,5	1,5	2,1
Heraf totalfaktorproduktivitet	1,2	1,7	0,0	-0,3	-1,7	5,0	1,3	0,2	0,5	-0,4	1,2	0,9	0,8
Industri	3,3	0,4	1,9	0,7	1,1	4,9	-0,4	0,4	3,5	0,3	3,2	1,5	1,7
Heraf totalfaktorproduktivitet	1,4	-1,0	0,0	-0,5	-0,4	3,9	0,1	-1,5	2,2	-0,5	1,0	0,7	0,4
Energi- og vandforsyning	6,7	-1,6	7,5	1,3	0,6	2,7	4,5	6,2	-1,2	2,0	7,3	-1,1	2,8
Heraf totalfaktorproduktivitet	0,5	-0,3	5,4	4,8	-3,2	-0,8	5,7	5,5	-2,4	-1,6	0,8	-1,4	1,0
Bygge- og anlægsvirksomhed	1,6	-0,7	0,2	-0,2	-3,7	1,9	1,4	1,7	-3,2	1,5	1,4	-1,6	0,0
Heraf totalfaktorproduktivitet	0,4	-2,0	-1,0	-0,7	-5,4	2,1	1,4	1,6	-3,0	1,3	1,1	-1,5	-0,5
Tjenesteydende erhverv ekskl. boliger og udlejning af erhvervsjendomme	2,5	5,5	2,0	1,5	1,6	4,1	2,0	2,5	1,4	1,4	2,4	2,1	2,4
Heraf totalfaktorproduktivitet	0,2	3,1	0,1	0,0	-0,5	2,4	0,9	0,7	-0,1	0,0	0,7	1,0	0,7

Mere information - den 24. marts udkommer en temapublikation

I www.statistikbanken.dk findes tidsserier for udviklingen i arbejdsproduktivitet, totalfaktorproduktivitet, kapitalintensitet og arbejdskraftkvalitet på 53-, 27- og 9-erhvervsgrupperingen, samt for den markedsbaserede økonomi i alt, byerhverv og tjenesteydende erhverv. Den 24. marts 2004 offentliggøres temapublikationen *Produktivitetsudviklingen i Danmark 1988-2000* indeholdende en detaljeret vækst- og produktivitetsanalyse på erhvervsniveau med fokus på betydningen af stigende it-investeringer og et højere uddannelsesniveau i arbejdsstyrken.

Kilder og metoder

Beregningerne er baseret på nationalregnskabs tal. Til opgørelse af indsatsen af kapital og arbejdskraft er anvendt tal fra henholdsvis beholdningen af fast realkapital fordelt på kapitaltyper og nationalregnskabs hovedreviderede arbejdstidsregnskab. Metoden bygger på Laspeyres kædeindeks. Temapublikationen indeholder endvidere en detaljeret kilde- og metodebeskrivelse.

Næste offentliggørelse

Nye tal for produktivitetsudviklingen forventes offentliggjort marts 2005.

Henvendelse

Niels Stenbæk, tlf. 39 17 33 27, nst@dst.dk
Henrik Sejerbo Sørensen, tlf. 39 17 36 62, hss@dst.dk